

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

11. De præcepto externæ fidei confessionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Interdum actum non omnitempore obligat, sed 3
certis casibus. 1. Quamprimum homini proposita
fidei mysteria, tenetur statim assentire, quia hoc
iure naturali pertinet ad officium viatoris; ut dum in
via est, ad propositum sibi finem tendat; id autem
præstare non potest, nisi finem suum, qui Deus ac
beatitudo est, cognoscat, & quæ ad hunc finem con-
sequendum necessaria. 378.

Tunc mysteria fidei alicui sufficienter proposita
consentur; quando ex notis propositis adeò appa-
reat, ut secundum regulas prudentiæ moueri debeat
ad fidem acceptandam, Regulæ prudentiæ sunt mi-
rabilis ordo machinæ mundi, & dependentia ab ali-
quo superiore gubernatore, ite persuasio tot. 1000.
hominum prudentium. Accedit longè securius esse fi-
dem hanc, quod Deus sit acceptare, & quod inqui-
rentibus se remunerator sit: ne si non acceptatur, ni-
hil muneris, sed pœnâ potius ab eo consequatur. 378.

NB. Turcæ & hæretici, cum de nostra Religio-
ne audiunt, & dubitare incipiunt, tenentur ponde-
rare, atque utrimque ponderati, tenentur ob notas,
quibus nostram Deus ornauit, acceptare, etiamsi eo-
rum secta eis verisimilis videatur.

Secundò exercitium fidei obligat in extremis, tum
enim homo magis tentatur contra fidem, idcirco teta-
tio illa contrario actu fidei superanda est. 379.

C A P. XI

De præcepto externæ fidei confessionis.

Asert. I. Nullo casu licet externa voce aut signo
fidem negare, est Christi Domini apud Matth.
10. *Qui me negauerit.* Nam & præceptum negatiuum,
V. C. ne fidem veram abneges, præcepta auté negati-
ua, utpote iuris naturalis semper obligant. 380.

Q 4

Quod

Quod si ficto animo neges, & tamen intimè moneas constans. Respons. Licet secundum Sanchez verè non fias hæreticus, tamen in te grauissima mentis. Christus Luc. 9. Qui me erubuerit coram hominibus, 380.

- 2 Fidem exterius fateri non semper necessarium sed licitum interdum dissimulare & tacere. Ratio quia præceptum de confessione Fidei est affirmatiuum, quod non obligat secundum omne tempus, sed in certis casibus seu concurrentibus, debitis circumstantijs obligat, si necesse ad cultum Dei, aut spirituale vtilitatē proximi, aut ad propriam salutē tuendam. V. C. si tua taciturnitate sequitur contemptus relig. Catholicae proximorum scandalum, teneris fateri, & si ex tua confessione augmentum Religionis aut cultus diuini consequitur, teneris etiam cum periculo vitæ. 380.

NB. Sine necessitate aut vtilitate fidem apud hæreticos fateri temerarium.

- 3 NB. Simulare quod non est, non licet, quia mendacium intrinsecè malum dissimulatio verò quod est sine veritate, & ob id verbis, alijsue signis ambiguit vti quandoque licitum, si scilicet non tenearis rogare respondere. V. C. si vilis homo rationem fidei impolcat, si neges te Catholicum peccabis grauiter, ut taceas aut dicas; quid ad te? non peccas Si verò Magistratus aut persona publica, tunc peccas, si non fateris, Ratio, quia talis dissimulatio, cum scandalo & Catholicæ religionis detrimento iuncta esse solet. 381.

NB. Si ficto animo dicas, te esse Turcam, aut hæreticum, aut alio signo, peccabis, ob circumstantiam occurrentem. 381.

- 4 Probabilis est non esse peccatum mortale ob grauem causam, V. C. mortē euitandam, aut iustam ab hoste victoriam portandam, vti vestibus gentilium. Ratio, quia

tales vestes per se non directè protestatiua falsæ religionis: leu res sunt per se indifferentes: ita etiam sacerdos iter faciens per terras hæreticorum instar laici incedens non peccat, quia non tenetur statū suum vestibus ostendere. Estque magna distinctio inter verba & vestes: nam verba per se subordinata sunt conceptibus ad rem significandam: at vestes per se sunt ordinatæ ad tegendum 382.

Nota: Non licet occultis Catholicis sumere cœnam cum hæreticis: quia per circumstantias personarum loci, &c. determinatur ad significandum cultum religionis hæreticæ. 383.

Licet verò concessio carnis secundum se sit indifferens, tamen spectatis circumstantiis v. c. si in loco hæretico diceretur tibi die veneris, *qui Euangelicus est, suo papa inimicus, comedat carnes*; peccabis, si non protesteris, dicendo, hoc non debere esse signum explorandæ religionis, cum multi etiam Catholici licentiam habeant: Quid si iridereris non comedendo? Item si non grauius periculum quam hoc tibi imminet, teneris abstinere.

NB. Si sine scandalo audias concionem hæreticam, vt errores hæretici ministri notes ad confutationem, permittendo hominibus falsam persuasionem, te hæreticum esse, non peccabis 383.

Quod si verò à publico hæretico Magistratu cogaris ad hæreticam concionem, cum id directè tendat ad coactionem ad hæresin grauissimam; peccabis si pareas, vt constat ex Pauli V. Pontificis Epistola ad Anglos. 383.

NB. Ex decretis pontificum teneri beneficiandos parochos graduandos facere professionem Fidei. 384.

Q 5 CAP.